

Amint látható, a becsült pozíciószögek átlagértéke talán elfogadható, azonban a szórás — melynek matematikai magyarázatára itt nincs mód — már alig-alig fogadható el, különösen ha figyelembe vesszük, hogy 30"—60" szögtávolságú kettősökről, kétharmadrészben nagy műszerekkel, gyakorlott kettősészlelők "követték el". A 35" szögtávolságú D pár 7,6 szórásértéke azt mutatja, hogy a becslések pontossága — jelen esetben — független a szögtávolságtól. Végül a rovatvezető "sajátmagával szemben" megengedve a "személyeskedést" egy további megállapítást tenne: ugyanezen négy párnál PA becsléseinek átlagos eltérése $-12,1 \pm 4,8$ szórás mellett, ami ún. szisztematikum hibára mutat. (Ernek ismerete adott esetben korrekciós célra használható fel.) Szükséges megjegyezni, hogy a feldolgozott eset nem felel meg a valószínűségszámítás egzakt követelményeinek, ezért inkább gondolatébresztőnek tekintsük!

VASKÚTI GYÖRGY

Mély-ég objektumok

június-július

Észlelő	Észlelés	Műszer
Berente Béla (Kocsér)	7	25,0 C
Fülöp József (Bóly)	2	10,0 T
Iványi Tamás (Ivád)	3	15,0 T
Jurek Zoltán (Debrecen)	4	7x50 B
Kelley István (Füzesabony)	1	20,0 T
Kis Gábor (Nagykőrös)	6	25,0 C, 15,0 T, 5,0 L
Kiss László (Horgos, YU)	5	10,0 T
Kónya András (Szomolya)	9	11,0 T, 15,0 T
Ladányi Tamás (Balatonfűzfő)	3	8,0 L, 5,6 T
Marczisz József (Emőd)	1	15,0 T
Molnár Gábor (Ivád)	1	15,0 T
Molnár Zoltán (Torda, R)	6	19,0 T
Papp Sándor (Kecskemét)	7	24,4 T, 20x60 B
Polgár Tibor (Budapest)	2	30,0 T
Sápi Csaba (Kecskemét)	4	20,0 T
Szabó Gergely (Nagykőrös)	1	25,0 C
Szarka Levente (Kecskemét)	7	16,2 T
Szöllősi Attila (Kecskemét)	3	16,2 T
Szűcs László (Páhi)	5	11,4 T
Szauer Ágoston (Szombathely)	3+3f	11,0 T, 2,8/200
Vincze Iván (Pécs)	13	5,0 L

Összesen 21 észlelő 96 megfigyelést végzett.

Rövidítések: GX= galaxis, NY= nyílthalmaz, PL= planetáris köd, DF= diffúz köd, SK= sötét köd, LM= látómező, EL= elfordított látás, KL= közvetlen látás, T= Newton-reflektor, L= refraktor, C= Cassegrain-távcső, MC= Makszutow-Cassegrain távcső, B= binokulár, M= monokulár

Június—július során a rövid éjszakák és a csak 3—4 alkalommal igazán jó légkör ellenére sok mélyég-megfigyelés készült. Örvedetes, hogy viszonylag sokan vállalták az ajánlati listán szereplő objektumok felkeresését. A mély-eges ajánlatot még a rovat megjelenése előtt megkapták az aktív észlelők, s ezt a rovatvezető ezután is vállalja. Észlelőlap-igényléskor és konzultációs kérdéseknél továbbra is válaszbélyeg küldését kérjük!

A június—júliusi ajánlati listán szerepelt NGC 7048 Cyg PL-ködről, tekintettel arra is, hogy az objektum a katalógusadattól eltérő fényességgel különleges észlelési problémákat okozott, a következő számban (az esetleg még beérkező észleléseket is figyelembe véve) külön feldolgozást közlünk.

NGC 6910 NY Cyg

5,6 L, 50x: Könnyen látható, felbontott, mintegy 15—20 különböző fényességű tagot tartalmazó, elég szórtnak látszó halmaz. A gazdag mezőben nehezen határolható. Feltűnő egy ÉNY-DK-i ív (Ladányi T.)

11,0 T, 96x: Nem túl sűrű, laza halmaz 15—18 taggal, jellegzetes háromszög, illetve átívelő csillagsor alakzattal. (Kónya A.)

15,0 T, 53x: A legérdekesebb a fényes csillagok által határolt halvány csillagsor. (Iványi T.)

20,0 T, 69x: A halvány tagok kb. egyenlő fényesek, és ív alakban helyezkednek el (Kelley I.)

20,0 T, 167x: Jellegzetes "Y" alakú csillagsor két 8^m -s csillag között, illetve mellett. Közepes sűrűség, 10—13 tag, centrális sűrűsödés nélkül, teljesen bontott. (Sápi Cs.)

30,0 T, 66x: Nagyon laza, 20—22 csillagból álló halmaz. (Polgár T.)

)- Jól bontható, laza halmaz, kis távcsövekkel is tanulmányozható.

NGC 6939 NY Cep, NGC 6946 GX Cyg

11,0 T, 32x: A Cep NY és a Cyg GX egy LM-ben található. A 6946 GX egy kis csillagháromszög mellett, homályos, szinte meghatározhatatlan alakú foltként, a nagyítás növelése sem igen ad többet. A 6939 Cep NY kis nagyításnál szintén diffúz folt, egyetlen csillaggal. 96x: Részleges bontás, 10—15 csillag látszik. Egy csillagív övezi É-ről. (Kónya A.)

11,0 T, 54x: Az NGC 6946 GX korong alakú fátyolos felhőcske, KL-sal alig-alig érezhető. (Szauer Á.)

16,2 42x: A 6939 NY és a 6949 GX még azonos LM-ben. A GX kiváló légkörnél épp érezhető KL-sal is; talán 4'-es lehet. A köd nem homogén, közepe felé kissé fényesedik. (Szarka L.) A 6939 NY 42x-nél ködös háttérben négy fényesebb és kb. 10 halványabb csillag. 104x: kb. 15—20 csillagra bontott, egy szép hajlott csillagív É-ra. (Szöllősi A.)

)- Az NGC 6939 Cep NY méretre kb. azonos ($8'$) a közeli 6946 Cyg GX-sal, azonban mindkettő viszonylag nehéz objektum a kis—közepes távcsövekkel. A GX alacsony felületi fényességű, míg a halmaz (100es tagú) csillagainak többsége igen halvány.

NGC 7027 PL Cyg

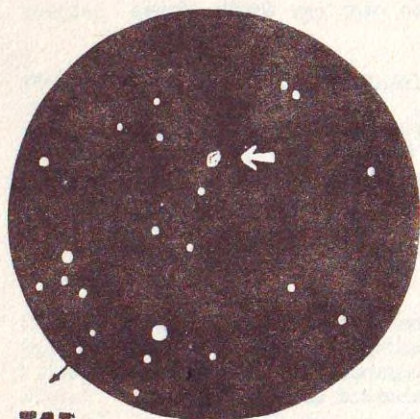
11,0 T, 32x: Pici ovális foltként felismerhető a dús csillagmezőben. 169x: Jellegzetes szürkés-kékes színű köd, kb. 1:1,8 lapultsággal ÉÉNY irányban. (Kónya A.)

20,0 T, 100x: 9^m körüli fényességgel uralja a LM-t. Fényesebb központi részét ködszerű gyűrű övezi, mely összeolvad a centrummal. Központi csillag

nem látható. A köd 15" körüli PA 150/330 megnyúltságú; kéesszürke (valóban a külső bolygókhoz hasonló) objektum. A nagyítást jól bírja. (Sápi Cs.)

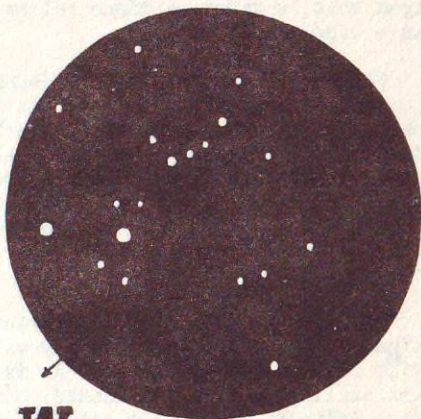
25,0 C, 150x: Erősen kékesfehér színű (higanygőzlámpa fényéhez hasonló) kompakt ködfolt. Bírja a nagyítást; a lapultság szembetűnő. 625x: kb. 10"x15"-es, pereme diffúz, de belsejében két csomósodás figyelhető meg. (Berente B.)

)- A 18"x11"-es $10^m,4$ -s planetáris furcsa irreguláris szerkezetével az egyik legérdekesebb vizuálisan is tanulmányozható ködfolt. Központi csillaga Becvar szerint csak $17^m,1$, így amatőrtávcsővel nem látható.

W

NGC 7027 PL Cyg
20,0 T, 100x, LM= 20'

W

H 20 = Cr 408 NY Sge
20,0 T, 167x, LM= 15'

H 20 = Cr 408 NY Sge

8,0 L, 83x: Halvány, részlegesen bontott halmaz. Három csillaga látszik, melyet elliptikus halo övez. A felbontatlan rész éppen csak dereng, határa bizonytalan. (Ladányi T.)

11,0 T, 96x: Ha nem vártam volna a látványt, elsiklottam volna fölöttem! "Egy kicsiny trapézot halvány köd burkol" — ez kis nagyításnál jellemző. Halvány csillagait ez a távcső nem bontja. (Szauer Á.)

20,0 T, 167x: Kissé az NGC 6910-hez hasonló halmaz; két $9^m,0$ -s csillag körül szétszórta jellegtelen alakzatot alkotó csillagokkal. Azonban $13^m,0$ alatt több csillag sejthető, amihez jobb égi háttér szükséges! (Sápi Cs.)

)- A halmazról több jó rajz is érkezett, de azok is csak részleges bontást mutatnak, így az jobb szemléltetés kedvéért a sötét háttérű Sápi-féle rajz került közlésre. A halmaz a nehezebbek közé tartozik, így esetleg később is visszatérünk rá.

PAPP SÁNDOR